

BAŞ NAZİR AZƏRBAYCAN XİN RƏHBƏRİ
İLƏ GÖRÜŞÜB

Gürcüstanın Baş naziri İrəklı Kobaxidze Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla görüş keçirib.

Bu barədə Hökumət Administrasiyası məlumat yayıb.

Bildirilib ki, görüş zamanı Gürcüstan-Azərbaycan münasibətlərinin strateji tərəfdaşlıq və mehriban qonşuluq prinsiplərinə əsaslandığı xüsusi vurğulanıb.

Qeyd olunub ki, son illər iki ölkə arasında əlaqələrin dinamik şəkildə inkişaf etməsi sevindirici haldır.

Tərəflər regional əhəmiyyətə malik birgə infrastruktur və enerji layihələrinin Orta Dəhlizin inkişafında oynadığı rolunu müzakirə ediblər.

Görüşdə, həmçinin, ticarət - iqtisadi əlaqələrin genişləndirilməsi və iki ölkə arasında ticarət dövriyyəsində artımın müşahidə olunması müsbət qiymətləndirilib.

Söhbət zamanı Cənubi Qafqaz regionunda mövcud vəziyyətə də toxunulub.

Baş nazir İrəklı Kobaxidze bir daha Gürcüstanın dialoq və əməkdaşlıq yolu ilə regionda sülh və sabitliyin bərqərar olunmasına töhfə verməyə hazır olduğunu bəyan edib.

Görüş çərçivəsində Azərbaycan və Gürcüstan arasında əlaqələrin müxtəlif sahələr üzrə inkişaf perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

MİXEİL KAVELAŞVİLİ CEYHUN BAYRAMOVLA
GÖRÜŞÜB

Gürcüstan Prezidenti Mixeil Kavelaşvili Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla görüş keçirib.

Bu barədə məlumatı Gürcüstan Prezidentinin Administrasiyası yayıb.

Görüş zamanı tərəflər Gürcüstan və Azərbaycan arasında mövcud olan dostluq, tərəfdaşlıq və iqtisadi əlaqələrin müxtəlif istiqamətlərdə dərinləşdirilməsi və inkişaf perspektivlərini müzakirə ediblər.

Prezident Mixeil Kavelaşvili bildirib ki, iki ölkə arasında qurulmuş dostluq və sıx əməkdaşlıq modeli örnək təşkil edir və bu münasibətlər qarşılıqlı inam, hörmət, bərabərlik və milli maraqlara hörmət prinsiplərinə əsaslanır.

Prezident, həmçinin Azərbaycan tərəfinə Gürcüstanın ərazi bütövlüyü və suverenliyinə göstərdiyi dəyişməz dəstəyə görə təşəkkürünü bildirib.

"Azərbaycanın xarici işlər naziri ilə çox məhsuldar görüş keçirdik. Bildiyiniz kimi, Gürcüstan və Azərbaycan strateji tərəfdaşdır. Biz birgə bir sıra əhəmiyyətli layihələrdə iştirak edirik və bir çox məsələdə ortaq mövqedəyik. İqtisadi sahədə də maraqlı layihələrin həyata keçirilməsi planlaşdırılır. Hər zaman vurğulayıram ki, bizim münasibətlərimiz nümunəvidir və əminəm ki, bu əlaqələr daha da möhkəmlənəcək və inkişaf edəcək", - deyər Prezident görüşdən sonra bildirib.

Ş.PAPUAŞVİLİ: "AVROPA SƏFİRİ DEYİR Kİ, VİZASIZ
GEDİŞ-GƏLİŞ Sentyabrdan DAYANDIRILA BİLƏR,
BU DEZİNFÖRMASİYADIR"

Gürcüstan Parlamentinin sədri Şalva Papaşvili bəyan edib ki, Avropa İttifaqının (Aİ) vizasız rejimi siyasi təzyiq vasitəsinə çevrilməkdədir. Onun sözlərinə görə, bu təzyiqin əsas məqsədi Gürcüstanda hakimiyyət dəyişikliyinə nail olmaqdır.

Ş. Papaşvili bu barədə "Birinci Kanal"ın efirində qeyd edib.

O bildirib ki, bəzi qanunlar Aİ və ya digər dairələr tərəfindən bəyənilməsə də, bu narazılıq vizasız rejimlə əlaqələndirmək hüquqi baxımdan əsassızdır.

"Bu, adi özbaşınalıqdır. 61 ölkə ilə Aİ vizasız rejimə malikdir. Gəlin baxaq - hansı ölkədə insan haqları Gürcüstandan daha yaxşı qorunur?" - deyər parlament sədri vurğulayıb.

Ş. Papaşvili Avropa Parlamentinin son qətnaməsinə də toxunaraq bildirib ki, sənəd Aİ-nin genişlənmə üzrə komissarı xanım Kosi və Rasa Yuknyaviçene tərəfindən hazırlanıb və orada "Gürcü xalqının seçiminin tanınmadığı" açıq şəkildə qeyd olunur.

Onun sözlərinə görə, Gürcüstan vizasız rejim çərçivəsində hər il Aİ-nin tələblərinə uyğun hesabatlar təqdim edir və bu proses uğurla davam edir. Ölkədə miqrasiya qanunvericiliyi sərtləşdirilib, qeyri-qanuni miqrantların deportasiyası asanlaşdırılıb və korrupsiyaya qarşı tədbirlər gücləndirilib.

Lakin Ş. Papaşvili hesab edir ki, indi məsələyə siyasi cəhətlər əlavə olunub:

"Birdən-birə ortaya çıxdı ki, kiməsə Gürcüstandakı ailə dəyərləri və şəffaflıq prinsipləri xoş gəlmir. Amma bunların vizasız rejimlə heç bir əlaqəsi yoxdur", - deyər o bildirib.

Şalva Papaşvili Avropa İttifaqının Gürcüstandakı səfirinin 31 avqustu vizasız rejim üçün son tarix kimi təqdim etməsini isə "tam dezinformasiya" adlandırır:

"Nə məktubda tarix göstərilib, nə də bu, rəsmi sənəddir. Aİ-də belə qərarlar bu cür qəbul olunmur. Bu mövzu sadəcə müxalifətə "mövzu" vermək üçündür. Onlar ideyasız qalıblar və bu məsələ ilə ictimaiyyəti çaşdırmağa çalışırlar", - deyər Ş. Papaşvili qeyd edib.

Parlament sədri əlavə edib ki, Gürcüstan vizasız rejimin şərtlərinə tam əməl edir və hazırda hər hansı təhlükə mövcud deyil.

GÜRCÜSTAN AZƏRBAYCAN SƏFİRLİYİNƏ ƏLAVƏ ƏRAZİ AYIRDI

Gürcüstanın Baş naziri İrəklı Kobaxidze 49 illik müddətə Tbilisidə Azərbaycan səfirliyinə əlavə 69 kvadratmetr ərazinin ayrılması barədə sərəncam imzalayıb.

Bu barədə sənəd Gürcüstan hökumətinin saytında dərc olunub.

"Sahəsi 69 kvadratmetr olan, dövlət mülkiyyətində olan və kənd təsərrüfatı təyinatlı olmayan torpaq sahəsi Azərbaycan Respublikasının səfirliyinə 49 illik tikinti hüququ ilə təmənnasız verilsin", - deyər sərəncamda qeyd olunur.

Sənəddə səfirliyə ayrılan torpaq sahəsinin kadastr nömrəsi də göstərilir. Bələdiyyə Xidmətlərinin İnkişafı Agentliyinin xəritəsinə əsasən, söhbət Tbilisidəki Qorqasali küçəsində yerləşən diplomatik nümayəndəliyin yaxınlığındakı sahədən gedir.

M. BOÇORIŞVİLİ: BAKI VƏ İRƏVAN
ARASINDA SÜLH SAZİŞİNİN YAXIN
ZAMANDA İMZALANACAĞINA
ÜMİD EDİRİK

Gürcüstan Azərbaycan və Ermənistan arasında dialoqu diqqətlə izləyir və yaxın zamanda sülh sazişinin imzalanacağına ümid edir.

Bunu Gürcüstanın xarici işlər naziri Maka Boçorişvili Tbilisidə Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla birgə mətbuat konfransında bildirib.

Onun sözlərinə görə, Gürcüstan Cənubi Qafqaz regionunda sülh və sabitliyin möhkəmləndirilməsində maraqlıdır.

M. Boçorişvili, həmçinin bu il aprelin 17-də Ermənistan, Azərbaycan və Gürcüstanın xarici işlər nazirlərinin müavinləri Vahan Kostanyan, Elnur Məmmədov və Laşa Darsaliansın iştirakı ilə üçtərəfli formatda keçirilən danışıqları xatırladı. Gürcüstanın xarici işlər naziri qeyd edib ki, bu formatın potensialı var.

ABŞ UNESCO-DAN ÇIXIR

ABŞ Prezidenti Donald Tramp Birləşmiş Ştatların UNESCO-dan çıxması barədə qərar qəbul edib.

Bu barədə Ağ Evin mətbuat katibinin müavini Anna Kelli bildirib.

"Prezident Donald Tramp ABŞ-ni UNESCO-dan çıxarmaq qərarına gəlib. Çünki təşkilat ABŞ maraqlarına uyğun olmayan

təşəbbüsləri dəstəkləyir", - o, "New York Post" qəzetinə şərhində bildirib.

A. Kelli əlavə edib ki, Tramp administrasiyası "ölkənin bütün beynəlxalq təşkilatlarda üzlüyünün ABŞ-nin milli maraqlarına uyğun olmasını" diqqətlə izləyir.

"Bundan əlavə, BMT-nin Təhsil, Elm və Mədəniyyət Təşkilatı (UNESCO) öz icraiyyə Şurasından "anti-İsrail və anti - yəhudi təşəbbüsləri" təsviq etmək üçün istifadə edib", - deyər mətbuat katibinin müavini iddia edir.

BAŞ NAZİR YAY DÜŞƏRGƏSİNDƏ İSTİRAHƏT EDƏN UKRAYNALI ŞAĞİRDRLƏRLƏ GÖRÜŞÜB

Baş nazir İrakli Kobaxidze Təhsil, Elm və Gənclər naziri Qivi Mikanadze, Xarici İşlər naziri Maka Boçorişvili və Parlamentin Ukrayna ilə Dostluq

Qrupunun rəhbəri Qiorqi Kaxiani ilə birlikdə Gürcüstan hökumətinin maliyyə dəstəyi ilə təşkil olunmuş yay düşərgəsində istirahət edən ukraynalı şagirdlərlə görüşüblər.

Bu barədə hökumət administrasiyası məlumat yayıb. Məlumat əsasən, görüş zamanı Baş nazir və nazirlər uşaqlarla səmimi söhbətlər aparıb, onları axşam yeməyinə dəvət ediblər.

Qeyd edək ki, düşərgə 30 iyun – 20 iyul tarixləri arasında iki qrup halında Ukraynadan gəlmiş uşaqları qəbul edib. Düşərgədə iştirak edənlər arasında Ukrayna Silahlı Qüvvələri hərbiçilərinin və müharibədə həlak olmuş döyüşçülərin övladları da iştirak edir.

İki həftəlik proqram çərçivəsində şagirdlər müxtəlif mədəni, maarifləndirici və əyləncəli tədbirlərə qatılır, Tbilisi, Siqnaxi və Bodbedə təşkil olunmuş ekskursiyalarda iştirak ediblər.

GÜRCÜSTAN PATRIARXLIĞI AVROPA KOMİSSİYASININ TÖVSIYƏLƏRİNƏ ETİRAZ BƏYANATI YAYIB

Gürcüstan Patriarxlığı Avropa Komissiyasının Gürcüstana verdiyi son tövsiyələrlə bağlı bəyanat yayıb.

Bəyanatda Avropa ilə integrasiya prosesində ölkənin xristian və ənənəvi ailə dəyərlərinin təhlükə altına düşdüyü vurğulanıb.

Patriarxlığın mövqeyinə görə, Avropa Komissiyasının Gürcüstana LGBT (lezbiyan, gey, biseksual və transgender sözlərinin birləşməsindən yaranmış bir abreviaturadır) təbliğatına qarşı qəbul edilən qanunvericiliyin ləğvini tövsiyə etməsi cəmiyyətdə ciddi narahatlıq doğurur:

"Bu yanaşma həm Gürcüstan Pravoslav Kilsəsinin, həm də Avropa İttifaqı ölkələrinin nümayəndələri ilə keçirilmiş görüşlərdə verilmiş vədlərlə ziddiyyət təşkil edir. İndiyədək Gürcüstanın Avropaya integrasiyası prosesində qeyri-ənənəvi həyat tərzinin təbliğinə dair heç bir məcburiyyət olmayacağı bildirilib", – deyə bəyanatda qeyd olunur.

Patriarxlıq xatırladır ki, Gürcüstanın Katolikos - Patriarxı II İlia ilə keçirilən rəsmi görüşlərdə xalqın iradəsinin xristian dəyərlərinin və ənənəvi ailə modelinin qorunması olduğu dəfələrlə vurğulanıb. Həmçinin bildirilib ki, bu istiqamətdə qəbul edilmiş qanunlar ictimaiyyət və kilsə tərəfindən dəstəklənib.

Bəyanatda Avropa Komissiyasının yeni tövsiyələrinin ölkə daxilində Avropa dəyərləri ilə bağlı məyusluq yaratdığı qeyd edilir:

"Bir tərəfdən ailə ənənələrinin qorunması və yeniyetmələrin LGBT təbliğatından müdafiəsi istənilir, digər tərəfdən isə bu qanunların ləğvi Avropa ilə integrasiyanın şərti kimi irəli sürülür. Bu isə əhəlinin böyük hissəsində çəşqinlik və narazılıq doğurur."

Patriarxlıq vurğulayıb ki, Gürcüstanın Avropaya integrasiyası yalnız xalqın dəyərlərinə hörmət əsasında davam etdirilməlidir.

GÜRCÜSTANIN XARİCİ TİCARƏT DÖVRIYYƏSİ ARTIB

2025-ci ilin yanvar-iyun aylarında ölkənin xarici ticarət dövriyyəsi (bəyannaməsiz ticarət istisna olmaqla) 11 milyard 934 milyon ABŞ dolları təşkil edib ki, bu da ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 12.8% çoxdur.

Bu barədə Gürcüstanın Milli Statistika Xidməti (Sakstat) məlumat yayıb.

Bu dövrdə ixracın həcmi 3 milyard 234.7 milyon dollar olub ki, bu da 13.7% artım deməkdir. İdxal isə 8 milyard 699.3 milyon dollara çatıb – burada da 12.4% artım qeydə alınıb.

2025-ci ilin ilk altı ayında Gürcüstanın xarici ticarət

balansı mənfə 5 milyard 464.6 milyon dollar təşkil edib. Bu, ümumi xarici ticarət dövriyyəsinin 45.8%-nə bərabərdir. Hesabatda qeyd olunur ki, bu dövrdə Gürcüstanın ümumi xarici ticarət dövriyyəsinin 69.3 % - i 10 əsas ticarət tərəfdaşı ölkənin payına düşüb. Ən böyük ticarət tərəfdaşları aşağıdakılardır:

Türkiyə – 1 milyard 464.6 milyon ABŞ dolları

ABŞ – 1 milyard 324.6 milyon ABŞ dolları

Rusiya – 1 milyard 282.9 milyon ABŞ dolları

Statistika göstərir ki, Gürcüstanın əsas iqtisadi tərəfdaşları ilə ticarət əlaqələri sabit şəkildə genişlənməkdə davam edir.

AVQUSTUN 1-DƏN ETİBARƏN YENİ VERİLƏCƏK ŞƏXSİYYƏT VƏSİQƏLƏRİNDƏ BARMAQ İZİ DƏ OLACAQ

Ədliyyə Nazirliyi 10 mart tarixində yeni dizaynlı şəxsiyyət vəsiqələrinin və pasportların verilməsi barədə qərar qəbul edib.

Əvvəlcə dəyişiklik iyunun 4 - də qüvvəyə minməli olsa da, nazirlik müddəti avqustun 1- dək uzadıb.

Nazirliyin son qərarına əsasən, avqustun 1-dən yeni dizaynda olan elektron şəxsiyyət vəsiqələri, biometrik pasportlar, diplomatik və xidməti pasportlar, həmçinin müvəqqəti və daimi yaşayış üçün elektron vəsiqələr istifadəyə veriləcək.

Yeni şəxsiyyət vəsiqələrində QR kod və sahibin barmaq izi də olacaq. Bu vasitələrlə sənəd və ya sahib haqqında məlumatlar daha rahat yoxlanıla biləcək.

Əvvəllər verilmiş köhnə sənədlər isə qanunvericilikdə nəzərdə tutulan müddətə qədər qüvvədə qalacaq.

Yeni dizaynli biometrik pasportlarda sahibin adı, soyadı, vətəndaşlığı, doğum tarixi, şəxsi nömrəsi, fotosəkili, cinsi, doğum yeri, imza nümunəsi və digər vacib məlumatlar yer alacaq.

KƏRBƏLAYA ZİYARƏT TƏŞKİL EDİLƏCƏK

Hə. Məhəmməd Peyğəmbərin (s) əziz nəvəsi İmam Hüseynin (ə) "Ərbəin" mərasimi münasibətilə Gürcüstandan İraqa ziyarət səfəri təşkil olunacaq.

Ənənəyə uyğun olaraq bu il də İmam Hüseynin (ə) qırx mərasimində iştirak etmək istəyən əzadər Kərbəlaya axın edəcəklər.

Marneulidən ilahiyatçı və imamcümə Hacı Mirismayıl Əsədovun təşkilatçılığı ilə də ziyarət proqramı həyata keçiriləcək.

Ziyarətə daxildir:

İraqın Nəcəf, Kərbəla, Kazimeyn və Samirra şəhərlərindəki müqəddəs ziyarət gahların ziyarəti.

Nəqliyyat seçimi və qiymətlər:

- *Avtobusla:* Gediş tarixi – 4 avqust 2025 | Qiymət – 400 ABŞ dolları;

- *Təyyarə ilə:* Gediş tarixi – 8 avqust 2025 | Qiymət – 800 ABŞ dolları;

Ziyarətdə iştirak etmək istəyənlər sənədlərini iyulun 30-dək təqdim etməlidirlər.

Əlaqə nömrəsi: +995 558 014 014

Sitat guşəsi

durulub".

İrakli Kobaxidze,
Gürcüstanın Baş naziri.

"Saakaşvili dünyada demensiyadan sağalan ilk xəstə oldu, bəs Brüssel-dən və ya onun səfirindən üzrxahlıq eşitdinizmi? Yox! Atılan böhtanlara görə peşmanlıq ifadə edən oldumu? Yəni də yox!"

Şalva Papuashvili,
Gürcüstan Parlamentinin sədri.

"Suriyanın şimalı ilə cənubu arasında dəhliz yaratma xəyalları qurandar məqsədlərinə çatma bilməyəcəklər. Dünən olduğu kimi, bu gün də Suriyanın parçalanmasına razı ola bilmərik. Qonşumuzun ərazi bütövlüyünün qorunması bizim əsas siyasətimizdir. Suriyanın parçalanmasına nə keçmişdə razı olduq, nə də bundan sonra razı olacağıq".

R.T. Ərdoğan,
Türkiyənin Prezidenti.

"Bizə hər şey aydındır. Nə baş verdiyini bilirik və bunu sübut edə bilərik. Həmçinin rus rəsmilərinin də baş verənlərdən xəbərdar olduğunu bilirik".

İlham Əliyev,
Azərbaycanın Prezidenti.

"Bu davranışı ilə Ktritch Nersisyan bizi – Erməni Apostol Kilsəsinin sədaqətli davamçıları – onu patriarxlıqdan uzaqlaşdırmağa çağırır. Biz bunu birlikdə edəcəyik. Hazır olun".

Nikol Paşinyan,
Ermənistanın Baş naziri.

"Hazırda zənginləşdirmə prosesi dayandırılıb, çünki obyektlər ciddi zərər görüb. Amma biz bu işdən vaz keçmək fikrində deyilik. Bu, alimlərimizin nailiyyətidir və eyni zamanda milli qürur məsələsidir",

Seyid Abbas Araççi,
İrənin xarici işlər naziri.

REGION XƏBƏRLƏRİ

Marneuli: "MARNEULİ KLUBLARARASI REGIONAL ŞAHMAT TURNİRİ" KEÇİRİLİB

20 iyul 2025-ci il tarixində Beynəlxalq Şahmat Günü münasibətilə "Tea House"-da "Marneuli Klublararası Regional Şahmat Turniri" keçirilib.

Turnir "SOCAR"-ın dəstəyi ilə baş tutub. Turnirdə Marneuli, Qaraçöp və Bolnisi rayonları və kəndlərindən ümumilikdə 14 komandada 70 gənc şahmatçı iştirak edib.

Oyundan əvvəl tədbiri giriş sözü ilə açan "İnkişaf və Təhsil Mərkəzi"-nin rəhbəri

Emin Əhmədov iştirakçılara tədbir haqda məlumat verib, gələcək fəaliyyətlərdən danışib. "Aktual Media" rəhbəri İlkin Hüseynov öz çıxışında "İnkişaf və Təhsil Mərkəzi" və "Aktual Media"-nın yeni fəaliyyətə başlayan və birgə layihəsi olan "Şahmat TV" layihəsindən danışib. Layihənin "Aktual.ge" də aparıcısı Qasım Əliyev azərbaycanlı şahmatçı Vüqar Həşimovun ən uğurlu oyunlarının təhlilini əyani olaraq tədbir iştirakçlarına çatdırıb. Oyunlardan sonra

təşkilatlar arasında "Şahmat TV" layihəsinin fəaliyyətə başlaması ilə bağlı memorandum imzalanıb. Yeddi turdan ibarət olan turnirdə 1 - ci yerin qalibi yeddi balla "Qaraçöp I", 2 - ci yerin qalibi altı balla "Tea House I", 3 - cü yerin qalibi isə beş balla "Tea House II" komandaları olub.

Qaliblərə kubok, diplomlar, medallar və hədiyyələr təqdim olunub.

Telavi: QIZLAR ARASINDA HƏNDBOL ÜZRƏ AVROPA ÇEMPİONATI BAŞA ÇATIB

Telavidə 19 yaşadək qızlar arasında həndbol üzrə Avropa çempionatı başa çatıb.

Ukrayna və Slovakiya millilərinin üz-üzə gəldiyi final oyunu Ukraynanın qələbəsi ilə başa çatıb.

Gürcüstanın idman naziri Şalva Qoqoladze, nazir müavini İrakli Medzmarişvili, Telavi bələdiyyəsinin meri Levan Andriaşvili, şəhər şurasının sədri Tenqiz Mtvarelişvili, Gürcüstan Həndbol Federasiyasının prezidenti Vaxtanq Meipariani və Avropa Həndbol Federasiyasının nümayəndəsi tədbirdə iştirak edib.

Çempionatın bağlanış mərasimində Telavi Bələdiyyəsinin "Martve" mahnı və rəqs ansambli, "Çakrulo" və "Şemodjili" ansambları iştirak ediblər.

Bolnisi: AZƏRBAYCANDILLİ KİTAB EVİ AÇILIB

Bolnisi Bələdiyyəsində fəaliyyət göstərən "Parlaq Gələcək Gənclər Mərkəzi"-nin nəzdində yaradılmış ilk və ən böyük Azərbaycanlı kitab evi artıq bir ildir ki, bölgə gənclərinə xidmət göstərir.

Sözügedən mərkəzdən bildirilib ki, bu kitab evi yüzlərlə gəncə müxtəlif mövzularda faydalı və maraqlı ədəbiyyatla tanış olmaq fürsəti yaradıb. "Hazırda kitab evində 5 minə yaxın kitab mövcuddur. Yenilənmiş və sənəqi rəflər sayəsində bu kitablar oxucular üçün daha alçatan və rahat şəkildə təqdim olunur. Layihənin əsas məqsədi gənclərdə kitaba maraq yaratmaq, oxuma vərdişini gücləndirmək və maariflənməyə dəstək olmaqdır.

Parlaq Gələcək Gənclər Mərkəzi məktəblər və digər təşkilatlarla əməkdaşlığa açıqdır. Onlar müərciət etdikdə, kitablar hədiyyə

olaraq təqdim olunur – bu isə bölgədə oxu mədəniyyətinin genişlənməsinə töhfə verir.

Mərkəzin komandası inanır ki, birlikdə oxuyan, öyrənən və inkişaf edən cəmiyyət güclü gələcəyin təməlidir. Bu istiqamətdə atılan addımlar davam etdiriləcək və daha çox gəncə kitab sevgisi aşılanacaq", - deyə mərkəzin rəhbəri Araz Musayev bildirib.

Rustavi: "YAY İDMAN AKADEMİYASI" KEÇİRİLİR

Rustavi meriyası daha bir idman və maarifləndirici layihə həyata keçirir.

İyulun sonuna kimi Rustavi İdman Sarayında "Yay İdman Akademiyası" keçirilir.

Layihədə 7-12 yaş arası yeniyetmələr iştirak edir.

Yay İdman Akademiyasının məqsədi yeniyetmələrin müxtəlif idman növlərinə maraq göstərməsidir və idman fəaliyyətləri ilə yanaşı, buraya tanınmış idmançılarla görüşlər, maarifləndirici dərslər və əyləncə proqramları da daxildir.

Rustavi Yay İdman Akademiyası yeniyetmələrin ikinci partiyasını qəbul edir və iyulun 29-da bağlanacaq.

Rustavi şəhərinin meri Nino Latsabidze yay idman düşərgəsinə cəlb olunmuş yeniyetmələrlə görüşmüş, "İdman İnkişaf Mərkəzi"-nin rəhbəri Qiorqi Demetraşvili ilə birlikdə onlara sertifikatlar təqdim etmiş, idman - maarifləndirici muzeyini gəziblər.

BEYNƏLXALQ HƏYAT

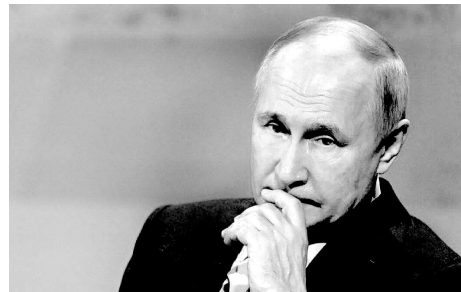
İRAN VƏ "AVROPA ÜÇLÜYÜ" NÜVƏ PROQRAMI ÜZRƏ DANIŞIQLARI BƏRPA EDİR

İran üç Avropa ölkəsi - Almaniya, Fransa və Böyük Britaniya ilə nüvə problemi üzrə danışıqların keçirilməsi barədə razılığa gəlib.

Bu barədə "Tasnim" dövlət agentliyi öz mənbələrinə istinadən xəbər verir.

"Danışıqların formatı razılaşdırılıb, lakin onların keçirilmə vaxtı və yeri ilə bağlı müzakirələr davam edir", - deyə mənbə qeyd edib.

Bildirilir ki, bu danışıqların İran və üç Avropa ölkəsinin xarici işlər nazirlərinin müavinləri səviyyəsində keçirilməsi planlaşdırılır.

"PUTİN MÜHARİBƏNİ BİTİRMƏYƏ HAZIRLAŞIR" - ANALİTİKDƏN GÖZLƏNİLMƏZ AÇIQLAMA

"Rusiya Prezidenti Vladimir Putin böyük ehtimalla bu il Ukraynaya qarşı müharibəni başa çatdıracaq".

Xarici mətbuata istinadən xəbər verilir ki, bu sözləri avstraliyalı hərbi analitik Mayk Ryan deyib.

Onun sözlərinə görə, Rusiya iqtisadiyyatı mövcud müharibə yükünü uzun

müddət daşıya biləcək durumda deyil:

"Hazırda Moskva ciddi problemlərlə üzləşib və bu çətinliklərin müharibə davam etdikcə tez bir zamanda həlli mümkün görünmür. Buraya iqtisadi çətinliklər, Quru Qoşunlarının döyüş qabiliyyətinin əhəmiyyətli dərəcədə zəifləməsi, ordunun tələbatını qarşılamaq üçün Şimali Koreya və Çindən artan asılılıq, həmçinin ABŞ Prezidentindən gələn siyasi təzyiqlər daxildir".

Analitik qeyd edib ki, Putin bu ilin iyununda verdiyi açıqlamada 2025-ci ildən etibarən hərbi xərclərin azaldılacağını bəyan etməklə, faktiki olaraq müharibəni güclü mövqedə yekunlaşdırmaq üçün hazırda bütün mövcud resursları səfərbər etdiyini göstərir.

POLŞA VƏTƏNDAŞLARINA RUSİYANI TƏRK ETMƏYİ TÖVSIYƏ EDİB

Polşa Xarici İşlər Nazirliyi vətəndaşlarına Rusiya Federasiyasının ərazisini tərk etməyi tövsiyə edib.

Nazirliyin yaydığı rəsmi bəyanatda bildirilir ki, bu çağırış Ukraynada davam edən müharibə və Rusiya rəhbərliyinin Polşanı "düşmən dövlət" elan etməsi ilə bağlıdır.

Bəyanatda deyilir: "Xarici İşlər Nazirliyi Rusiyaya istənilən səfərlərə qarşı xəbərdarlıq edir. Polşa vətəndaşlarına tövsiyə olunur ki, əgər şəxsi, ailəvi və ya peşəkar zərurət yoxdursa, ölkəni mümkün olan kommersiya və ya özəl yollarla tərk etsinlər".

Nazirlik əlavə edib ki, Rusiyada Polşa diplomatik və konsulluq heyətinin ciddi şəkildə azaldılması, Sankt-Peterburq və Kaliningrad (Königsberg) şəhərlərindəki baş konsulluqların fəaliyyətinə icazələrin

ləğv edilməsi ilə əlaqədardır. Bu səbəbdən vətəndaşlara konsulluq yardımını göstərmək getdikcə daha çətinləşir və bəzi hallarda çox uzaq konsulluqlara müraciət zərurəti yarana bilər.

Sənəddə həmçinin bildirilir ki, təhlükəsizlik vəziyyətinin kəskin pisləşməsi, sərhədlərin bağlanması və digər gözlənilməz hallar zamanı təxliyə prosesi ya xeyli çətinləşə, ya da ümumiyyətlə mümkün olmaya bilər.

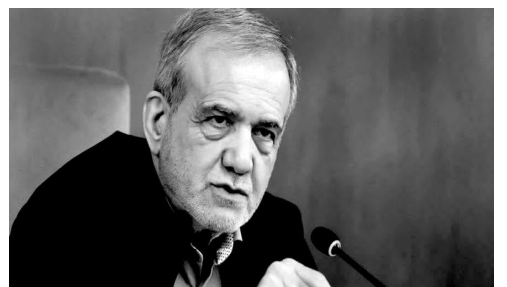
PEZEŞKİAN: "BU HÜCUM BAŞ VERƏRSƏ, İSRİLİ VURACAĞIQ"

İsrail İran ərazisinə yenidən hücum edərsə, onun hədəflərinə zərbələr endiriləcək.

Bu sözləri İran Prezidenti Məsud Pezeşkian "Əl-Cəzirə" telekanalına müsahibəsində deyib.

"Biz İsrailin hərbi addımlarına qarşı tam hazırıq və qüvvələrimiz yenidən onun ərazisinə zərbələr endirə bilər. Biz müharibə istəmirik və atəşəsin daimi olacağını gözləmirik", - deyə Pezeşkian qeyd edib.

Tərəflərin eskalasiya zamanı bir-birinə güclü zərbələr endirdiyini əlavə edən İran prezidenti vurğulayıb ki, İsrail öz

itkilərini gizlədir:

"İsrail raket zərbələrimizin effektivliyi barədə danışmağa imkan vermir, lakin onun müharibənin dayandırılmasını istəməsi çox şeyi deyir".

21 iyul 2025-ci il “SAKARTVELOS RESPUBLİKA”

“Laqidze” komandası Avropa çempionudur

“Revaz Laqidze adına musiqi məktəbinin qızlar komandası böyük uğur əldə edib – komanda “European Choir Games & Grand Prix of Nations Aarhus 2025” musiqi müsabiqəsinin qalibidir”, - deyə “Laqidze komandası” məlumat yayıb.

Məlumatda komandanın iki qızıl medal və Avropa çempionu titulu qazandığı da qeyd edilib.

“Müsabiqə 28 iyun – 6 iyul 2025-ci il tarixində Danimarkanın Orhus şəhərində keçirilib. Tədbir Avropanın ən böyük xor müsabiqəsi olub. Bu il müsabiqədə 35 ölkədən 130-dan çox komanda iştirak edib. “Laqidze” komandası müsabiqədə uğurla çıxış edərək, beynəlxalq münisiflər heyətinin

və tamaşaçıların xüsusi rəğbətini qazanıb.

Komandanın çıxışı tamaşaçılarda unudulmaz təəssürat yaradıb, peşəkarlıq və gürcü musiqi kimliyi isə komandanın qələbə qazanmasına səbəb olub.

“Interkultur” 30 ildən artıqdır ki, bütün dünyada müxtəlif komanda müsabiqələri təşkil edən alman komanda cəmiyyətidir. Tarixdə ilk dəfə olaraq Gürcüstanın dövlət himni səsləndirilib ki, bu da Gürcüstan və qalib komanda üçün tarixi və emosional an olub. “Laqidze” komandasının uğuru gürcü musiqisinin beynəlxalq təqdimatına və ölkənin mədəni imicinin möhkəmləndirilməsinə doğru atılmış daha bir mühüm addımdır.

330606 330606

23 iyul 2025-ci il

"KVİRİS PALİTRA"**Beynəlxalq Valyuta Fondu : “Gürcüstanın maliyyə sektoru yaxşı vəziyyətdədir...” (ixtisarla)**

Beynəlxalq Valyuta Fondunun hesabatına görə Gürcüstanın maliyyə sektoru yaxşı vəziyyətdədir:

"Fiskal siyasət yaxşı səviyyədə tənzimlənib və səylər gəlirlərin səfərbər edilməsinin gücləndirilməsinə və xərclərin səmərəliliyinin artırılmasına yönəldilmişdir. Dövlət borcu əqləbatan səviyyədədir. Gəlirlərin səfərbərliyinə vergi bazasını genişləndirən və vergi xərclərini optimallaşdıran vergi siyasəti və inzibatchılıq islahatları vasitəsilə nail olunmalıdır. Xərclərin səmərəliliyi dövlət investisiyalarının idarə edilməsi proseslərinin daha yaxşı həyata keçirilməsi və xərclərin nəzərdən keçirilməsi ilə artırılabilir. Sosial yardım ictimai iş proqramlarını təkmilləşdirmək və məşğulluğu təşviq etmək söyləri ilə yanaşı, ən həssas ailələrə daha yaxşı ünvanlanmalıdır”, - deyə hesabatda

deyilir.

Sözügədən hesabatda eləcə də qeyd edilib ki, davamlılığı gücləndirmək və riskləri həll etmək üçün əlavə addımlar atılmalıdır. Dollarlaşmanın daha da azaldılması, eləcə də istehlak kreditlərinin və lari ilə maliyyələşdirmənin sürətli artımının monitorinqi üçün davamlı söylərə ehtiyac var. Maliyyə xidmətləri sektorunda rəqabət, o cümlədən açıq bankçılıq yolu ilə yaxşılaşdırılmalıdır.

Sənədə əsasən, “Gürcüstanın inkişaf potensialını gücləndirmək və inklüziv və iş yerləri ilə zəngin artımı dəstəkləmək üçün struktur islahatları lazımdır”.

Beynəlxalq Valyuta Fondunun İcraiyyə Şurasının fikrincə, Milli Bankın idarəçiliyinin və müstəqilliyinin gücləndirilməsi mühüm prioritet olaraq qalır.

QƏZETİMİZİN XRONİKASI**Beynəlxalq münasibət**

• Tehranda İran, Rusiya və Çin nümayəndələrinin İranın nüvə proqramı ilə bağlı görüşü baş tutub. Tərəflər böhranın həlli üçün addımları davam etdirmək barədə razılığa gəliblər.

• İstanbulda keçirilən IDEF 2025 beynəlxalq müdafiə sənayesi sərgisində Türkiyə müdafiə sənayesi ilk dəfə olaraq dünyanın ən yaxşı inkişafı əsasında yaradılmış türk hücum gəmisini təqdim edib.

• “Halk TV” Türkiyə Milli Müdafiə Nazirliyinpə istinadən xəbər verir ki, Suriya hakimiyyəti Türkiyədən Ərəb Respublikası ərazisində terrorçu qruplarla mübarizə aparmaq üçün hərbi yardım göstərməyi xahiş edib.

• Ankara dördüncü nəsil Eurofighter Typhoon qırıcılarının tədarükü ilə bağlı Almaniya ilə razılığa gəlib. “Şpiqel” nəşrinin məlumatına əsasən, Berlin 40 təyyarənin ixracını təsdiqləyib.

• Rusiya Azərbaycan, İran, Türkiyə və digər ölkələrlə “Mavi Kart” avtomobil sığortası sisteminə qoşulmaq üçün danışıqlar aparır. Layihə çərçivəsində əməkdaşlıq nəqliyyatın inkişafına müsbət təsir göstərməlidir.

• İran prezidenti Məsud Pezeşkian bildirib ki, respublika Yaxın Şərq regionu ölkələri ilə kollektiv təhlükəsizlik konsepsiyası üzərində işləməyə hazırdır. O qeyd edib ki, region bundan əvvəl İrana belə dəstək verməyib.

• ABŞ Prezidentinin Yaxın Şərq üzrə nümayəndəsi Stiven Vitkof atəşkəslə bağlı danışıqlar aparmaq üçün Qəzzaya gedir. Bu haqda ABŞ Dövlət Departamenti bildirib.

• ABŞ prezidenti Donald Tramp Rusiya prezidenti Vladimir Putinlə potensial olaraq sentyabrda Çində baş tuta biləcək görüşün mümkünliyünü dəyərləndirib. Trampın sözlərinə görə, belə bir görüşün keçirilməsi mümkündür.

• Rusiya mətbuatı xəbər verir ki, Rusiya 150-dən çox gəmi, 120 döyüş təyyarəsi və 15 min hərbcinin iştirak etdiyi irimiqyaslı hərbi və dəniz təlimlərinə başlayıb.

Diplomatiya

• Mariam Kvrivşvili Özbəkistanın nəqliyyat naziri

İlham Mahkamov ilə həm ikitərəfli, həm də regional formatda əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edib.

• Gürcüstanın Barışıq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Dövlət naziri Tea Axvlediani ATƏT-in Cənubi Qafqaz üzrə xüsusi nümayəndəsi Kristof Şpet ilə görüş keçirib.

• Gürcüstanın Təhsil, Elm və Gənclər naziri Qivi Mikanadze iyulun 24-də Azərbaycan Respublikasına rəsmi səfərə gedib. Səfər iyulun 26-da başa çatacaq.

• Gürcüstanın iqtisadiyyat və davamlı inkişaf naziri Mariam Kvrivşvili Qazaxıstan rəsmi səfəri çərçivəsində Qazaxıstanın baş naziri Oljas Bektenov, habelə nəqliyyat naziri Nurlan Sauranbayev və energetika naziri Erlan Akenjenov ilə görüşlər keçirib.

• Gürcüstanın Daxili İşlər nazirinin müavini Mariam Tabatadze Türkiyə Respublikasında işgüzar səfərdədir. Səfər çərçivəsində nazir müavini Türkiyə Milli Polisinin rəhbəri Mahmud Dəmirtaş ilə ikitərəfli görüş keçirib. Tərəflər iki ölkənin hüquq-mühafizə orqanları arasında tərəfdaşlığın əhəmiyyəti və prioritet sahələrini müzakirə ediblər.

İqtisadiyyat

• Şalva Papaşvili “İmedi LIVE” verilişində Moldova və Gürcüstanın iqtisadi vəziyyətini müqayisə edib. Parlament sədri qeyd edib ki, 2022-ci ildə Moldova Rusiya ilə bağlı Brüsselin tövsiyələrini nəzərə alıb, Gürcüstan isə bunu nəzərə almadı, nəticədə 2022-ci ildə Moldovada 5 faiz iqtisadi geriləmə, Gürcüstanda isə 11 faizlik artım oldu.

• Asyanın ən böyük aviasirkətlərindən biri olan INDIGO Gürcüstana yeni marşrut əlavə edir. Avqustun 2-dən etibarən INDIGO şirkəti Mumbaydan (Hindistanın keçmiş adı - Bombay) Tbilisiyə həftədə üç dəfə birbaşa uçuş həyata keçirəcək. Gürcüstan Hava Limanları Assosiasiyasının Müşahidə Şurasının sədri Tamar İoselianinin sözlərinə görə, Mumbaya birbaşa reyslərin təyin edilməsi iki ölkə arasında turizm, işgüzar və mədəni əlaqələri əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirəcək.

• Artıq 8 minə yaxın ailə “Güzəştli ipoteka kreditləri”

dövlət proqramından yararlanıb və təsdiq edilmiş kreditlərin həcmi 932 milyon lari təşkil edib.

Kriminal

• Gürcüstan Prokurorluğu bir nəfəri külli miqdarda narkotik vasitələrin qanunsuz alınması, saxlanması və satılmasında ittiham edib. Bu barədə məlumatı Prokurorluq yayıb. Daxili İşlər Nazirliyi tərəfindən aparılan araşdırmalarla müəyyən edilib ki, təqsirləndirilən şəxs külli miqdarda narkotik vasitə olan “Metadon”u qanunsuz olaraq saxlayıb və satıb.

• Keçmiş müdafiə naziri Levan İzoria düşməncilik fəaliyyətinə yardım və təxribat cəhdi məsələsi üzrə dindiriləcək.

İdman

• Gürcüstanın idman naziri Şalva Qoqoladze Yaponiya Olimpiya Komitəsinin və Beynəlxalq Qılıncoynatma Federasiyasının Direktorlar Şurasının üzvü Uki Ota ilə görüş keçirib.

• Şimali Makedoniyanın paytaxtı Skopyedə davam edən Avropa Gənclər Olimpiya Festivalında cüdoçu Saba Bolkvadze (-50 kq) Bürünc medal qazanıb. O, üçüncü yer uğrunda mübarizədə britaniyalı rəqibini məğlub edib.

Maraqlı

• Britaniyada Aberistuit Universitetinin alimləri Stounhenc daşlarının ibtidai insanlar tərəfindən özbaşına əraziyə gətirildiyi fərziyyəsini təsdiqləyiblər. Universitet komandası 3-4 ton ağırlığındakı daşların Solsberi çəmənliklərində buzlaqların əriməsi nəticəsində tapıldığı nəzəriyyəsini rədd edib.

• İtaliyanın mərkəzində Roma Respublikasından əvvəl mövcud olan sivilizasiyaya aid nadir, toxunulmaz etrusk qəbri aşkar edilib. Qəbir daşdan oyulmuş və kiçik bir evə bənzəyir. Orada dörd nəfərin - iki qadın və iki kişinin qalıqları var.

• Alimlər bildirirlər ki, Yer kürəsinin fırlanmasının sürətlənməsi Koordinasiya edilmiş Universal Vaxtdan (UTC) bir saniyə çıxmağı zəruri edə bilər. Bu, ilk dəfə 1972-ci ildə olduğu kimi, vaxt əlavə etmək əvəzinə qısaldılacaq.

SAĞLAMLIĞIMIZI QORUYAQ**MEYVƏ VƏ TƏRƏVƏZLƏRİN XÜSUSİYYƏTLƏRİ, İNSAN ORQANİZMİNƏ FAYDALARI VƏ ZƏRƏRLƏRİ**

(Əvvəli ötən sayımızda)

Çiyələk

Əsrarəngiz ətrə, dada və görünüşə sahib çiyələk gülçiçəyikimilər fəsiləsinə aid olan bitkidir. Çiyələk toxumları xaricində yerləşən azsaylı meyvələrdən biridir. Çiyələyin müxtəlif növləri və altnövləri var. Çiyələk növləri biri digərindən ətir, dad, yetişmə dövrü

və mətbəxdə istifadə baxımından fərqlənir. Ən yaygın çiyələk növləri latınca “Fragaria ananassa” adlanan bağ çiyələyi və onun altnövləri olan “Albion”, “Elsanta”, “Festival”, “Kleri” və s-dir, eləcə də “Fragaria vesca” və ya dağ çiyələyi, “Fragaria viridis” və ya çöl çiyələyi və Rusiya və Skandinaviyada becərilən soyuq iqlimə

davamlı çiyələk növləridir.

Çiyələk estetik görünüşünə və dadına görə mətbəx dizaynında geniş istifadə edilir: çiyələk ilə müxtəlif qənnadi məmulatları bəzəyirlər. Eləcə də bu meyvə çiçəy halda yeyilir, ondan mürəbbə və şirniyyatlar, kompot və marmelad hazırlanır.

Çiyələk sadəcə əsrarəngiz dada, ətrə və görünüşə yox, tərkibindəki vitaminlər və minerallar səbəbilə insan orqanizmi üçün bir sıra faydalı xüsusiyyətlərə malikdir. Çiyələk 90 faiz sudan ibarətdir. Meyvənin kalori miqdarı 32 kilokaloriyə bərabərdir. Meyvənin tərkibində C və B9 vitaminləri, karbohidratlar, şəkər, liflər, çox miqdarda antioksidantlar, kalium və maqnezium kimi minerallar var.

Tərkibindəki C vitamini səbəbilə çiyələk immuniteti gücləndirir, orqanizmi infeksiyalardan qoruyur. Sözügədən vitamin orqanizmdə kollagen istehsalını artırdığı üçün, çiyələk dərinin parlaq və sağlam qalmasına səbəb olur, saçla müsbət təsir göstərir. Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, çiyələyin tərkibində antioksidantlar və kalium var ki, buna görə meyvə

ürək sağlamlığına müsbət təsir göstərir, damarlara faydalı təsir göstərir, qan təzyiqini tənzimləyir. Çiyələk beyin funksiyalarına müsbət təsir göstərir, beyindəki hüceyrələrin yaşlanma prosesini yavaşladır, yaddaşı gücləndirir. Çiyələk həzm sistemini yaxşılaşdırır, tərkibindəki polifenollar və antosiyaninlər səbəbilə xərçəng riskini azaldır.

Amma çiyələk bəzi hallarda insan orqanizmi üçün zərərli də ola bilər. Bəzi insanlarda çiyələyə qarşı allergiya ola bilər ki, əlamətləri dəri səpgisi, qaşınma, dodaq və dilin şişməsi, eləcə də boğazda daralma hissidir. Qeyd edilən problemlər uşaqlarda və həssas immun sistemə malik şəxslərdə daha çox müşahidə olunur. Ticarət məqsədilə yetişdirilən çiyələklər çox vaxt kimyəvi dərmanlarla (pestisidlərlə) becərilir. Bu maddələr sağlamlıq üçün təhlükəli ola bilər. Sözügədən problemi həll etmək üçün meyvəni yumaq tövsiyə edilir. Çiyələyin tərkibində təbii turşular var ki, çox miqdarda istifadə edildikdə diş minasını zəiflədə bilər. Bu səbəblə meyvənin istehlakından sonra ağız su ilə yaxalamaq tövsiyə edilir.

DİLİMİZİ DAHA YAXŞI ÖYRƏNƏK!

(Əvvəli ötən sayımızda)

Qəzetimizin 2 aprel 2021-ci il tarixli 23-24 sayılı buraxılışında "Hörmətli oxucular!" sərlövhəli yazının davamı olaraq Azərbaycan dilinin zənginliyini, şirinliyini duymaq, bilmək, onu təbliğ etmək və geniş oxucu kütləsini maarifləndirmək üçün gündəlik danışq vaxtı işlədilər və az işlədilər sözlərin mənaca təhlilinin oxuculara təqdimatını davam etdiririk:

HƏRBÇİLİK is. 1. Hər hansı dövlətin yeritdiyi silahlanma və müharibəyə hazırlaşma siyasəti.

// Bir ölkədə hərbcilərin siyasi ağalığı və ölkənin bütün təsərrüfatının qəsbkar müharibə məqsədlərinə tabe edilməsi; militarizm.

HƏRBƏ is. [ər:] köhn. 1. Qısa süngü, balaca nizə.

2. Hədə-qorxu, hərbə - zorba.

Yağı düşmənin hərbəsi,

Qaçırtmaz meydandan məni.

"Koroğlu".

■ **Hərbə gəlmək** – bax **hərbələmək**. [Camal bəy:] *Mən sizə qaraqoyunlu deyiləm, mənə hərbə gəlsiniz.*

N. Vəzirov.

HƏRBƏLƏMƏK Qorxutmaq, hədə-qorxu gəlmək, hərbə-zorba gəlmək.

İstədim, yaxın gedəm,

Yoldaşları hərbələdi.

Aşıq Ələsgər.

HƏRBƏ - ZORBA is. Qorxutmaq, dəhşətə salmaq üçün edilən hərəkət və ya deyilən söz; hədə-qorxu, hədə.

HƏRBI sif. [ər:] 1. Hərbə, müharibəyə aid olan, müharibə ilə əlaqədar olan. *Hərbi vəziyyət.*

Öz əlinlə öz yurduna ölüm dartmaq!

Bu "yeni" bir hərbi məntiq!

M. Araz.

// Müharibə ehtiyacları üçün olan. *Hərbi zavod. Hərbi sənaye.*

Gurlayır dalbadal hərbi gəmilər,

Soruşur parolu Hüseynədən şəhər.

M. Rahim.

2. Orduda aid olan, orduda xidmətlə əlaqədar olan; əsgəri.

Hərbi həkim. Hərbi məktəb. Hərbi xidmət. Hərbi mükəlləfiyyət.

3. Orduda xidmət edən adamla əlaqədar olan; əsgəri. *Hərbi and.*

// Hərbi xidmətçiyə aid; əsgəri. *Hərbi forma (geyim).*

Bir dəfə istirahət günü hərbi libası dəyişib sivil libas geyərkən [Zərqələm] məni tanımadı.

Ə. Sadiq.

4. Orduda xidmət edən; hərbcı, hərbiyyəli. *Hərbi adam.*

HƏRBIYYƏLİ is. Hərbi xidmətçi, əsgəri xidmətdə olan adam.

Üstüörtülü bir dam tapıb içəri girəndə hərbiyyətilərlə dolu olduğunu gördü.

Mir Cəlal.

HƏRCAYI sif. [fars.] 1. Avara, sərsəri, veyil, heç bir işlə məşğul olmayan. *Hərcayi adam.*

Ələsgəram, doğru yoldan azmaram,

Hərcayi gözələ tərif yazmaram.

Aşıq Ələsgər.

2. Mənasız, boş. *Hərcayi iş.*

[Hacı:] *Hərcayi söz danışsən!*

M. İbrahimov.

HƏRC - MƏRCLİK is. Əmin-amanlıq, qayda-qanun olmadığı vəziyyət; qarışıqlıq, nizamsızlıq, qarmaqarışıqlıq; anarxiya.

Hərc-mərclik geniş Rusiyanın bir başından tutmuş o biri başına qədər dalğalanırdı.

Çəmənzəminli.

HƏRÇƏND [fars.] Bir cümləni ona zidd olan və ya onu aydınlaşdırən başqa cümlə ilə qarşılaşdıran bağlayıcı (həmin cümlənin ikinci hissəsində amma, ancaq, lakin, fəqət bağlayıcılarından biri işlənilir). *Hərçənd qar yağır, lakin hava soyuq deyil.*

[Üçitel] *astanada ayaqqabısını soyunaraq onun mütəlləsinin qurtarmasını gözlədi. Hərçənd, bildirdi ki, molla Qurani-Kərimi oxumaqdan daha çox vərəqlərə baxır və özünü məşğul kimi göstərir.*

İ. Şıxlı.

HƏRÇİ zərf [fars.] Hər nə qədər, nə qədər.

Hərçi say etdisə, bir şey çıxmadı. Hərçi çalışdısa, şəiri əzbərləyə bilmədi.

Mirzə Səfər hərçi çalışdısa, ikinci misra gəlmədi. Neçə dəfə təpiyini yerə çırpdı, şərabın hamısını içdi, misra gəlmədi ki, gəlmədi.

Ə. Haqverdiyev.

◆ **Hərçi bada bad** [fars.] – nəticəsi, əqibəti, nə ilə qurtaracağı bəlli olmayan bir işə iqdam etdikdə, girişdikdə deyilən ifadə.

Molla "hərçi bada bad" deyib, girir dükanə, bir tərəfdən döşənir halvanın üstünə.

"M. N. Lətif."

HƏRDƏM zərf [fars.] 1. Hər nəfəsdə, hər an, hər dəqiqə, həmişə, daim.

Söhbətində olan istər sazını,

Mən çəkəram hərdəm sənə nazını.

Sarı Aşıq.

2. Bəzən, hərdən, arabir, hərdənbir, gah-gah. *Hərdəm bizə də gəl.*

[Asya:] *Bu yazıq yarına hərdəm,*

Bir nəzər sal, gözəlim.

Ü. Hacıbəyov.

HƏRDƏMXƏYAL sif. [fars. hərdəm və ər. xəyal] Sabit fikri olmayan, tez-tez fikrini dəyişən. *Hərdəmxəyal adam.*

Yox, Mehriban yüngültəbiətli, hərdəmxəyal qızlara bənzəmirdi.

H. Seyidbəyli.

HƏRDƏN, HƏRDƏNBİR zərf Həmişə deyil, bəzən, arabir. *Hərdənbir yağış yağır. Hərdənbir hava soyuyur.*

Bibin hərdən çatılmış gördümü

qaşlarını,

Sənə şirin dil töküüb oxşardı

saçlarını.

S. Rüstəm.

HƏRƏ əvəz. Toplu halında olan adamlardan hər biri; hər kəs.

Hərə bir söz deyir. Hərə bir tərəfə getdi. Hərənin öz fikri var.

Qayadibi kəndinin əhalisi durub hərə öz işinə getdi.

S. S. Axundov.

HƏRƏKAT is. [ər: "hərəkət" söz. cəmi]

1. Müəyyən məqsəd güdən ictimai fəaliyyət. *Fəhlə hərəkəti. Sülh tərəfdarları hərəkəti. Milli azadlıq hərəkəti.*

[Firidunun] *Pişəvəri ilə olan ikinci görüşü yadına düşdü. Onlar Azərbaycanda demokratik hərəkət haqqında uzun - uzadı danışmışdılar.*

M. İbrahimov.

2. Hərəkət qaydaları. *Küçə hərəkəti. Yol hərəkəti.*

HƏRƏKƏ is. [ər:] dilç. Ərəb əlifbasında saitləri necə oxumaq lazım gəldiyini göstərmək üçün hərflərin üstünə və ya altına qoyulan diakritik işarə.

HƏRƏKƏLƏMƏK f. dilç. Ərəb əlifbası ilə yazılmış sözdə saitləri necə oxumaq lazım gəldiyini göstərmək üçün hərflərin üstünə və ya altına hərəkə qoymaq.

(Davamı var)

Hazırladı: Xələddin Yolçuyev.

DÖVLƏT DİLİNİ ÖYRƏNMƏLİYİK!

Hörmətli oxucular!

Gürcüstanda yaşayan etnik azlıqların dövlətçiliyin əsaslarının möhkəmləndirilməsi, ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak etməsi, cəmiyyətə inteqrasiya olunmaqla onun tamhüquqlu vətəndaşı olması üçün gürcü dilini və tarixini bilmələri vətəndaşlıq borcudur. Dövlətin "Vətəndaş Bərabərliyi və İnteqrasiya üzrə 2021-2030-cu illər üçün dövlət strateji proqramı"na əsasən Gürcüstanda yaşayan etniklər 2030-cu ilədək gürcü dilini mənimsəməlidirlər. "Gürcüstan" qəzeti də yuxarıda qeyd olunanları nəzərə alaraq, bu mühüm işə öz töhfəsini vermək üçün gürcü dilini öyrənmək istəyənlərə yardım etmək məqsədilə yeni rubrika açıb. Bu rubrika altında siz gürcü dilinin əlifbasından başlayaraq dilin bütün özəlliklərinə bələd olacaqsınız.

Gürcü əlifbası

Gürcü əlifbası 33 hərfdən ibarətdir və aşağıdakı ardıcılıqla düzülür:

Gürcü hərfləri	Azərbaycan hərfləri	Əlifba sırası ilə adı	Gürcü hərfləri	Azərbaycan hərfləri	Əlifba sırası ilə adı	Gürcü hərfləri	Azərbaycan hərfləri	Əlifba sırası ilə adı
ა	a	აბ	ბ	m	ბან	გ	g	გან
ბ	b	ბან	ნ	n	ნარ	ყ	q*	ყარ
გ	q	გან	ო	o	ონ	შ	ş	შინ
დ	d	დონ	პ	p*	პარ	ჩ	ç	ჩინ
ე	e	ენ	ჯ	j	ჯან	ც	≈ ts*	ცან
ვ	v	ვინ	რ	r	რავ	ძ	≈ dz	ძილ
ზ	z	ზენ	ს	s	სან	წ	≈ ts	წილ
თ	t	თან	ტ	t*	ტარ	ჭ	≈ tç	ჭარ
ი	i	ინ	უ	u	უნ	ხ	x	ხან
კ	k*	კან	ფ	p	ფარ	ჯ	c	ჯან
ლ	l	ლას	ქ	k	ქან	ჰ	h	ჰავ

Qeyd: ≈ işarəsi "təxmini tələffüz"ü göstərir.

* işarəsi "sərt tələffüz"ü göstərir.

Gürcü dili əlifbasında 5 sait : ა(a), ე(e), ი(i), (o) ო, უ(u) var, qalanı samit səslərdir. Gürcü dilində 8 spesifik xüsusiyyətli samit işə Azərbaycan dilində yoxdur. Onlar Azərbaycan dilində aşağıdakı qaydada tələffüz olunur.

ა - k* (sərt tələffüz) ბ - p* (sərt tələffüz) გ - t* (sərt tələffüz)

ე - g* (sərt tələffüz) ვ - ts* (sərt tələffüz) წ - ts (təxmini tələffüz)

ძ ≈ tç (təxmini tələffüz) ღ ≈ dz (təxmini tələffüz)

Azərbaycan dilindən fərqli olaraq, gürcü dilinin orfoqrafiyasında böyük və kiçik hərflər yoxdur. Çap və yazı hərfləri şəkil etibarlı ilə eynidir. Oxunduğu kimi də yazılır.

ბედნიერება რას ნიშნავს? (Bedniereba ras nişnavs?)

Xoşbəxtlik nə deməkdir?

ბედნიერება ის გრძნობაა, რომელსაც ადამიანი ყველაზე მეტად ესწრაფვის, თუმცა ზუსტად მისი განსაზღვრა ხშირად რთულია. (Bedniereba is qrdznobaa, romelsats adamiani gvelaze metad estsrapis, tumtsa zustad misi qansazgva xşirad rtulia.) – **Xoşbəxtlik elə bir hisddir ki, insan ən çox ona can atır, lakin onu daqiqə tərifini vermək çox vaxt çətindir.**

ზოგიერთის ბედნიერება ქონება და წარმატება, სხვებისთვის კი ოჯახი, სიყვარული და ჯანმრთელობა. (Zoqistvis bedniereba koneba da tsarmatebaa, sxvebistvis ki ocaxi, siğvaruli da canmrteboba.) – **Bəziləri üçün xoşbəxtlik var-dövlət və uğurdur, digərləri üçün isə ailə, sevgi və sağlamlıqdır.**

სინამდვილეში, ბედნიერება მატერიალური კი არა, უფრო სულიერი მდგომარეობაა. (Sinamdvileşi, bedniereba materialuri ki ara, upro sulieri mdqomareobaa.) – **Əslində, xoşbəxtlik maddi yox, daha çox mənəvi bir haldır.**

ხანდახან მეგობრის ღიმილიც, კარგი ამინდიც ან უბრალოდ სიწყნარე შეიძლება გახდეს ბედნიერების წყარო. (Xandaxan meqobris gınilits, karqi amindits an ubralod sitsğnare şeidzleba qaxdes bednierebis tsğaro.) – **Bəzən bir dostun gülümsəməsi, gözəl hava və ya sadəcə sakitlik belə xoşbəxtlik mənbəyi ola bilər.**

ბედნიერი ადამიანები ცხოვრების სირთულეებსაც უფრო მშვიდად და იმედით უყურებენ. (Bednieri adamianebi tsxovrebi sirtuleebats upro mşvidad da imedit uğureben.) – **Xoşbəxt insanlar həyatın çətinliklərinə də daha sakit və ümidlə yanaşırlar.**

ნამდვილი ბედნიერება ის არის, როცა სხვისი სიხარული შენც გახარებს. (Namdvili bedniereba is aris, rotsa sxvisi sixaruli şents qaxarebs.) – **Əsl xoşbəxtlik odur ki, başqasının sevinci səni də sevindirir.**

ამიტომ ბედნიერება საძებნი კი არა, შესაქმნელი დამოკიდებულებაა საკუთარ თავთან და სამყაროსთან. (Amitom bedniereba sadzebni ki ara, şesakmneli damokidebulebaa sakutar tavtan da samğarostan.) – **Ona görə də xoşbəxtlik axtarılasi yox, qurulması gərəken, insanın özü və dünya ilə qurulan asılılıqdır.**

გარკვეულწილად, ბედნიერება დამოკიდებულია იმაზე, როგორ უყურებთ ცხოვრებას. (Qarkveultsilad, bedniereba damokidebulia imaze, roqor vuğurebt tsxovrebas.) – **Müəyyən mənada, xoşbəxtlik həyata necə baxdıgımızdan asılıdır.**

ის შეიძლება პატარა დეტاللербში ვიპოვოთ მზის სხივში, მეგობრის სიტყვაში ან გულწრფელ ღიმილში. (İs şeidzleba patara detalebşı vipovot mzis sxivşı, adamianis sitğvaşı an qultsrpel gınilşı.) – **Onu kiçik detallarda tapa bilərik - günəşin şüasında, insanın sözündə və ya səmimi bir təbəssümdə.**

MİLLİ MƏTBUATIMIZIN 150 İLLİYİNƏ HƏSR EDİLMİŞ TƏDBİR KEÇİRİLİB

İyulun 21-də Marneuli şəhərindəki "Azərbaycan Evi"ndə 22 iyul – Milli Mətbuatımızın 150 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir keçirildi. Tədbir Gürcüstan Azərbaycanlıları Konqresinin, AZƏRTAC-ın, eləcə də "Gürcüstan" qəzetinin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə baş tutdu.

Yubiley tədbirində ictimaiyyətin nümayəndələri, icra orqanlarının təmsilçiləri, ziyalılar, gənclər, mətbuat orqanlarının üzvləri iştirak edirdi.

Tədbiri giriş sözü ilə GAK-ın sədri Hüseyn Yusubov açaraq iştirakçıları salamladı, sonra Milli Mətbuat tariximizə və Gürcüstanda anadilli mətbuatımızın inkişaf mərhələlərinə ekskurs etdi. O dedi:

"Gürcüstanda Azərbaycandilli mətbuatın böyük tarixi var: 150 illik Azərbaycan mətbuatının bir qanadında da Gürcüstandakı Azərbaycan dilli mətbuat dayanır. Borçalı ziyalılarının ərəşəyə gətirdiyi mətbuat orqanları soydaşlarımızın həyatında mühüm rol oynayır.

1828-ci ildə Tiflis şəhərində "Tiflisskiye vedomosti" qəzeti rus dilində nəşrə başladı. Həmin qəzet 1829-cu ildə gürcü, 1832-ci ilin əvvəlində isə Azərbaycan dilində nəşr olunub. "Tiflis xəbəri" adı ilə Azərbaycan dilində buraxılan bu qəzet – vərəqənin ömrü uzun olmadı, onun son nömrəsi 1833-cü ilin əvvəllərində çap olundu.

1845-ci ildə isə Tiflisdə "Zakavkazskiy vestnik" qəzetinin əlavəsi kimi Azərbaycan dilində "Qafqazın bu tərəfinin xəbərləri" adlı qəzet-vərəqə buraxılıb. Bu qəzet 1846-cı ildə bağlanıb.

Lakin etiraf etmək lazımdır ki, bu qəzetlərlə Azərbaycan mətbuatı yaranmadı, ancaq olsa-olsa, tədqiqatçıların da qeyd etdiyi kimi, onlar yalnız və yalnız yaranmaqda olan Azərbaycan milli mətbuatının rüşeymi oldular. Bəllidir ki, Azərbaycan mətbuatının yaranması tarixi 1875-ci ilin iyul ayının 22-də nəşrə başlayan "Əkinçi" qəzeti ilə bağlıdır, həm də bu gün bu böyük mətbuat - media ənənəsini davam etdirmək bizim gənc jurnalistlərin üzərinə düşür. Saytlarımızı yüksək səviyyəyə qaldırmaq üçün, əlbəttə ki, çox çalışmaları, işləmələri lazımdır! İnanıram ki, onlar bunu bacaracaqlar. Jurnalistlərimiz üzərlərinə düşən işlərin məsuliyyətini dərk edərək çalışmalı və işləməlidirlər ki, mediamızı operativ edərək

yüksək səviyyəyə qaldırsınlar!

Sonra AZƏRTAC-ın Gürcüstan üzrə xüsusi müxbiri, tanınmış jurnalist Xətai Əzizov çıxışında belə dedi:

"Milli mətbuat yarandığı gündən cəmiyyətin inkişafına xidmət edib, insanların maariflənməsində, ölkədə və dünyada baş verən hadisələrdən xəbərdar olmasında mühüm rol oynayır. 1875-ci il iyulun 22-də işıq üzü görən "Əkinçi" qəzeti də məhz bu prosesin başlanğıcını qoyub. Bu gün fəxr ilə deyə bilərik ki, Azərbaycan mətbuatı inkişaf edib və regionda aparıcı rol oynayır.

Bu gün 150 yaşını qeyd edən Azərbaycan mətbuatı güclü inkişaf yolu keçib. İndi dünyada süni intellekt vasitəsilə saxta xəbərlərin hazırlanmasına tez-tez rast gəlinir: Ona görə də peşəkar səviyyədə hazırlanmış, dəqiq və obyektiv məlumatların izlənilməsi vacibdir".

Tədbirin təşkilatçılarından biri olan "Gürcüstan" qəzetinin baş redaktoru Xaləddin Yolçuyev çıxışını tarixi notlara köklədi:

"Burada milli qürurlu, maarifpərvər insanları görməkdən və hər birinizə Allahın mübarək kəlamı kimi salamımı çatdırmaqdan məmnunluq hissi keçirirəm.

Bu gün "Əkinçi" qəzetinin ilk sayının işıq üzü görməsindən 150 il keçməsinə baxmayaraq məhz maarifpərvər insanlar "Əkinçi" qəzetinin işığına toplanmışıq. "Əkinçi" qəzetinin tarixi haqqında məndən qabaq çıxış edənlər ətraflı məlumat verdilər. Qeyd etmək istəyirəm ki, 1877-ci ildə "Əkinçi" qəzetinin nəşri dayandırıldıqdan sonra yenə də Tiflis şəhərində Hacı Səid Ünsizadənin rəhbərliyi ilə Azərbaycan dilində "Ziya" (1879), 1880 – 1884-cü illərdə "Ziyayi-Qafqaziyyə" qəzetləri, 1883 – 1891-ci illərdə Hacı Səid Ünsizadənin qardaşı Calal Ünsizadə tərəfindən siyasətdən bəhs edən "Kəşkül" adlı jurnal nəşr olunub. Onun cəmi 11 sayı işıq üzü görüb. Sonradan qəzet kimi nəşr olunub. XX əsrin əvvəllərində isə Tiflisdə Məmmədağa Şahtaxtinskiyin təşəbbüsü və maliyə dəstəyi ilə "Şərqi-Rus" qəzeti (1903-cü ildə) nəşr olunub və 1905-ci ildə nəşri dayandırılıb. Maraqlı haldır ki, qəzetin mətbəəsini Cəlil Məmmədquluzadə satın alıb və satirik "Molla Nəsrəddin"

adlı mətbuat orqanını yaradıb.

"Molla Nəsrəddin"-i zamanə özü yaratmışdı. Jurnalın birinci nömrəsi "Sizi deyib gəlmişəm, ey mənim müsəlman qardaşlarım" çağırışı ilə 1906-cı ilin 7 aprelində çıxdı və böyük maraqla qarşılandı.

Azərbaycan Milli Mətbuat gününün 150 illik yubiley tədbirində hazırda rəhbərlik etdiyim "Gürcüstan" qəzetinin tarixi barədə qısa məlumat versək yerinə düşər: Sovet hakimiyyəti qurulduqdan sonra Tiflisdə Azərbaycandilli qəzetlər əvvəlcə "Kommunist" (1921), sonra isə "Yeni fikir" (1922) adı ilə nəşr olunub.

"Yeni fikir" qəzeti 1927-ci il may ayının 31-də nəşrini dayandırmış, bundan bir ay sonra 1927-ci il iyun ayının 30-da Tiflisdə qəzet "Yeni kənd", sonra 1939-cu ildə "Sovet Gürcüstanı", 1991-ci ilin noyabrından isə "Gürcüstan" adı ilə nəşr olunmuşdur.

"Gürcüstan" qəzeti bir əsrdən çox, dəqiq desək, zaman-zaman yaranmış müəyyən çətinliklərə baxmayaraq, 104 ildir ki mütəmadi olaraq nəşr olunaraq öz üzərinə düşən vəzifəni yerinə yetirməyə çalışır: "Gürcüstan" qəzeti Azərbaycan mediasının "sağ qoludur" və Gürcüstan azərbaycanlılarının varlığını göstərən uca məqamdır: "Sol qolu" isə ermənistanın Azərbaycandilli mediası idi və bədnam qonşu çox təəssüf ki onu kəsməyə nail oldu. Harada nəşr olunmasından asılı olmayaraq, millətində və xalqına xidmət edən Azərbaycandilli qəzetləri qorumaq məsuliyyəti kimlərin üzərinə düşürsə, özləri bunu dərk etməlidirlər".

Tədbirin davamı olaraq media nümayəndələrinə GAK-ın fəxri fərmanları və diplomları təqdim edildi. Mükafatçılar sırasında ölkəmizdə akkreditasiya olunmuş Azərbaycan Respublikasının media nümayəndələri və yerli jurnalistlərdə var idi. Mükafatları GAK – ın sədri Hüseyn Yusubov, şairə Səadət Buta, yazıçı-folklorşünas Əli Abbas, iki çağırış parlamentimizin deputatı olmuş Ramiz Bəkirov, məktəb direktoru Hümbət Hüseynov, QafqazTürkMedianın redaktoru İbrahimxəlil Məhəmmədəlioğlu təqdim etdilər.

Tədbir çay süfrəsi ilə başa çatdı.

PS. Həmkarlarımızı bu əlamətdar yubiley münasibətilə ürəkdən təbrik edir, şərəfli və məsuliyyətli işlərində uğurlar arzulayıırıq!

"Gürcüstan"

SÜLH TƏHSİLİ VƏ ONUN MÜASİR TƏHSİLDƏ ROLU

yanaşmadır.

Sülh təhsili anlayışı ilk dəfə 20-ci əsrin ortalarından etibarən beynəlxalq təşkilatların və alimlərin diqqətini çəkmişdir. UNESCO-nun və UNICEF-in təşəbbüsləri ilə bu sahədə bir çox proqramlar həyata keçirilmiş, sülh, insan haqları, multikulturalizm və sosial ədalət kimi anlayışlar tədris proqramlarına daxil edilmişdir. Sülh təhsilinin əsas məqsədi cəmiyyətin gələcək üzvləri olan uşaqlara və gənclərə zorakılıqsız davranış modellərini öyrətmək və münəqişələrin dinc yolla həllini təşviq etməkdir.

Məncə, bu gün dünyada ən çox ehtiyac duyduğumuz dəyərlərdən biri sülhdür. Bunu sadəcə ölkələrarası münasibətlərdə deyil, gündəlik həyatımızda, məktəblərdə, ailələrdə və iş yerlərində də hiss edirik. Məhz buna görə də təhsil sistemində sülh təhsili anlayışı son dərəcə aktual və vacibdir.

Sülh təhsili dedikdə, biz uşaqlara və gənclərə zorakılıqsız ünsiyyət, empati, qarşılıqlı hörmət və əməkdaşlıq kimi dəyərləri aşıl原因an tədris yanaşmasını nəzərdə tuturuq. Bu, şagirdlərə sadəcə dərs öyrətməkdən daha çox şey

deməkdir – onlara yaxşı insan olmağı, dinləməyi, anlamağı və fərqli baxışlara hörmət etməyi öyrətməkdir.

Mənim fikrimcə, sülh təhsili məktəblərdə yalnız əlavə dərslər və ya layihələr çərçivəsində deyil, tədrisin bütün mərhələlərinə inteqrasiya olunmalıdır. Müəllimlər sinifdə yaranan münəqişələri həll etmək üçün sadə cəzalandırma üsullarından deyil, dinc dialog və qarşılıqlı anlayış yollarından istifadə etməlidirlər. Bu zaman uşaqlar öz davranışlarının məsuliyyətini dərk etməyi, hisslərini düzgün ifadə etməyi və başqalarının hisslərini nəzərə almağı öyrənirlər.

Əlbəttə, bu yanaşmanın tətbiqində çətinliklər də olur. Bəzən müəllimlər bu sahədə təlim almamış olurlar, ya da məktəbin ümumi mühiti bunu dəstəkləmir. Lakin bununla belə, dünyada zorakılığın artdığı, cəmiyyətlərdə qütbləşmənin dərinləşdiyi bir zamanda sülh təhsilinin vacibliyi danılmazdır. Əgər biz gələcəkdə daha tolerant, anlayışlı və ədalətli bir cəmiyyət qurmaq istəyiriksə, bu proses məhz məktəbdən – yəni təhsildən başlamalıdır.

Sülh təhsili həm də uşaqların sosial-emosional inkişafı üçün önəmlidir. Öz duyğularını tanıyan, onları düzgün ifadə edən və başqalarının vəziyyətini anlayın gənclər həm akademik, həm də şəxsi həyatlarında daha uğurlu olurlar. Onlar daha az aqressiv, daha açıqfikirli və daha məsuliyyətli olurlar. Bu isə bütövlükdə məktəb mühitinə də müsbət təsir göstərir.

Mən hesab edirəm ki, sülh təhsili təkcə bir təhsil modeli deyil – bu, bir yanaşmadır; bir baxışdır; bir həyat tərzidir. Bu yanaşma ilə böyüyən gənclər gələcəkdə cəmiyyətə daha çox fayda verə, daha sağlam münasibətlər qura və münəqişələri sülh yolu ilə həll edə bilərlər. Və bu dəyişikliklərin təməli bu gün bizim sinif otaqlarımızda atılır.

Arzu Əliyeva,
İngilis dili müəllimi.

"ƏKİNÇİ" QƏZETİNİN NƏŞR OLUNMASINDAN 150 İL KEÇİR

Görkəmli maarifçi, alim, jurnalist Həsən bəy Məlikov Zərdabının redaktorluğu ilə 1875 – ci ilin 22 iyulundan 1877 – ci ilin 29 sentyabrınadək "Əkinçi" qəzeti ayda iki dəfə 300-400 tirajla nəşr olunub. Qəzetin 56 nömrəsi işıq üzü görüb Qəzet "Daxiliyyə", "Əkin və ziraət xəbərləri", "Mətbuat", " Elmi xəbərlər" və "Təzə xəbərlər" başlıqları altında beş əsas şöbəyə bölünürdü. Qəzetin ilk nömrəsində bu sətirləri oxuyuruq "...Olmaz ki, dünyada həmişə bir qayda ilə rəftar olsun. Bizim zamanə dəyişilməyi tələb edir".

Həsən bəy Məlikov Zərdabi nəşr etdiyi "Əkinçi" qəzeti ilə realist ədəbiyyatımızın inkişafında böyük xidmət etmişdir. Nəcəf bəy Vəziriz, Əsgər ağa Gorani, Əhsənül-Qəvaid kimi yazıçıların və Seyid Əzim Şirvaninin realist bir şair kimi yetişməsində onun böyük rolu olmuşdur.

Burada onu da qeyd etmək istəyirəm ki, Tiflisdə 1832 – ci ildə "Tiflis xəbəri" (redaktoru P. S. Pankovski) adı ilə 1845 – ci ildə isə "Qafqazın bu tərəfinin xəbərləri" adı ilə Azərbaycan dilində qəzetlər nəşr olunmaqla Azərbaycanda "Əkinçi" qəzetinin yaranması zəruriyyətinə təməl olub.

"Gürcüstan" qəzetinin təəssübkeşi və ictimai fəal, Tbilisi sakini.

TARİXDƏ NÖVBƏTİ HƏFTƏ

25 iyul

•1139—“Fateh Afonso” və “Qurucu Afonso” kimi tarixə düşən və hakimiyyətini gücləndirmək uğrunda İspaniya krallıqları Leon və Kastiliyaya qarşı mübarizədə Portuqaliya qrafı I Afonso Ourike döyüşündə Əli ibn Yusifin rəhbərlik etdiyi Mürabitlər qoşununu məğlub etdikdən sonra əsgərləri tərəfindən kral elan edilib. Nəticədə Portuqaliya krallığa çevrilib.

•1911 — **Mirzə Ələkbər Sabir, Azərbaycan şairi, vəfat edib.**

•1947—Çexoslovakiyanın paytaxtı Praqada solçu “Ümümdünya Demokratik Gənclər Federasiyası”nın təşkilatçılığı ilə Ümümdünya Gənclər və Tələbələr festivalı keçirilib. Festival 1939-cu ilin oktyabr-noyabr aylarında minlərlə şagird və tələbənin ölkənin faşist Almaniyası tərəfindən işğalına qarşı nümayişlərdə iştirak etdiyi, nəticədə ölkədəki bütün ali təhsil müəssisələrinin bağlandığı, 1850 tələbənin həbs edildiyi, 1200 nəfərin isə sonradan həbs düşərgələrinə göndərilənlərin xatirəsinə təşkil edilib.

26 iyul

• 1847 — 1821-ci ildən Amerikanın quldarlığa qarşı mübarizə aparan cəmiyyətlərinin təşəbbüsü ilə qərbi Afrika sahilinə köçürülən azad edilmiş qaraadamlar öz dövlətlərinin – Liberiyanın müstəqilliyin elan ediblər.

•1956 — Misir prezidenti Camal Əbdul Naser Süveyş kanalını milliləşdirib. Misir prezidentinin bu addımından narazı olan Böyük Britaniya və Fransa, eləcə də Sinay yarımadasını işğal etmək istəyən İsrail 29 oktyabr 1956-cı ildə Misirə hücum ediblər. Müttəfiqlər hərbi uğur əldə etsələr də, dünya icmasının və xüsusilə SSRİ-nin Misirin işğalına etiraz etməsi nəticəsində geri addım atmalı olublar və Süveyş Misirin nəzarətinə qayıdıb.

•**Liberiyanın Müstəqillik Günüdür.**

27 iyul

•1656—Hollandiyalı yəhudi filosof Benedikt (Barux) Spinoza yəhudilik əqidəsi ilə zidd olan rasional fikirləri səbəbilə Hollandiyanın yəhudi icması tərəfindən Amsterdamdakı evindən qovulub. Spinozanın fəlsəfəsi rasionalizmin panteist mistisizmlə birləşməsi idi.

•1980—1979-cu ildə baş vermiş İran İslam İnqilabı nəticəsində taxtdan salınan İranın sonuncu şahı Məhəmməd Rza Pəhləvi qan xəstəliyindən müalicə edildiyi Misirin paytaxtı Qahirədə vəfat edib.

28 iyul

• 1586—İngilis alim və səyyah Ser Tomas Hariot (1560 – 1621-ci illər) Şimali Amerikadan Böyük Britaniya və İrlandiyaya kartof gətirib.

•2010 — **Mzia Kvirikaşvili, gürcü aktrisa, vəfat edib.**

•Doktor Barux Blumberqin ad günü şərəfinə Ümumdünya Hepatit Günü qeyd edilir. Doktor Blumberq 1967-ci ildə hepatit B virusunu kəşf edib və iki ildən sonra ona qarşı peyvənd hazırlayıb.

29 iyul

• 1941 — Nasist Almaniyası ilə birlikdə SSRİ-yə hücum edən Rumıniya 1940-cı ilin iyun ayında SSRİ tərəfindən ilhaq edilmiş Bessarabiya və Bukovinanı tərkibinə geri qaytarıb.

• 2010-cu ildə Sankt-Peterburqda keçən Yer üzündə pələnglərin mühafizəsi üzrə beynəlxalq forumda bu gün Beynəlxalq Pələng Günü olaraq təyin edilib.

30 iyul

•1729— ABŞ-nin Merilend ştatının ən böyük şəhəri olan Baltimonun əsası qoyulub.

•1938—Nasist Almaniyası nasist partiyasının maliyyələşdirilməsində aktiv rol oynayan avtomobil maqnatı, “Ford” şirkətinin qurucusu Henri Fordu “Alman Qartalının Şərəf Ordeni” ilə mükafatlandırıb.

31 iyul

• 1974-cü ildə İranda donor qanı ilə bağlı vəziyyəti tənzimləmək üçün Qanköçürmə Təşkilatı yaradılıb. Sözügedən təşkilatın yaranma günü (31 iyul) ölkədə “Milli Donor Günü” kimi qeyd edilir.

• Polşada rəsmi peşə bayramı olan Xəzinədarlıq Günü qeyd edilir. Bayram 31 iyul 1919-cu ildə müstəqil Polşanın vergi orqanlarının və xəzinədarlıq təşkilatlarının yaranması ilə bağlıdır.

HƏFTƏNİN SEÇİLMİŞLƏRİ

MZİA KVİRİKAŞVİLİ

XX – XXI əsrlərin məşhur gürcü yumoristi aktrisa **Mzia Kvirikaşvili 27 yanvar 1949-cu ildə anadan olub.** O uşaqlıq yaşından insanları əyləndirməyə başlayıb. Vokal ifaçılıq üzrə təhsil almasına baxmayaraq, Mzianı xanəndəlikdən çox yumor sahəsi cəlb edib.

“Gülüş Kraliçası” ləqəbi ilə tanınan Mzia Kvirikaşvili xüsusilə məşhur “Yumorina” televiziya truppasındakı çıxışları ilə gürcü komediyasının sevimli simasına çevrilib. Gürcü tənqidçilər aktrisanı “Donlu Çaplin” adlandırıblar.

Mzia Kvirikaşvili yaradıcılığında xüsusilə gündəlik həyatı – qonşularını, Gürcüstan şəhərlərinin küçələrindəki gündəlik həyatı və bazarlardakı ticarət fəaliyyətini yumoristik formada təqdim edərək, dərin emosiyalarını gizləyib tamaşaçıları güldürməyi bacarıb.

Mzia Kvirikaşvili sadəcə Gürcüstanda yox, xaricdə də tanınıb. Beynəlxalq rusdilli yumor müsabiqəsindəki uğurlu iştirakı ilə xarici tamaşaçıların marağını cəlb edib.

Mzia Kvirikaşvilinin dərin fikirlərini əks etdirən sitatları mövcuddur. Müsahibələrindən birində o deyib: “Yumoristlər çox vaxt ən kədərli insanlardır - gizli ağrıları olan harlekinlər. Ancaq pərdə arxasında göz yaşlarını silərək, parlaq bir təbəssümlə səhnəyə çıxır və tamaşaçıları güldürürsən.” O, həmçinin deyib: “İnsanları güldürə bilmək onları ağlatmaqdan daha çətindir.” Eləcə də o bu sözləri deyib: “Bütün həyatım yumordan ibarətdir. Mən yanvarın 27-də, Ninooba günündə anadan olmuşam və adım Mziadır (Mze - günəş). Yumor mənim genlərimdə var”. “Ən çox qorxduğum gün səhnəni tərk edəcəyim gündür. Və daha çox qorxuram ki, tamaşaçılar bir daha məni alqışlamayacaqlar”. “İnsanların sevgisini qazanırsansa, onları heç vaxt utandırmamalısan. Məsuliyyət hissi mənim üçün başqa hissələrdən daha böyükdür.”

Mzia Kvirikaşvili 28 iyul 2010-cu ildə ciyər xərçəngi səbəbilə Tbilisidə vəfat edib. Mzia Kvirikaşvili Gürcüstanın mədəniyyət tarixində sevimli və nüfuzlu şəxsiyyət olaraq qalır. Onun gülüşü nəsillərə çatdı və onun hissələrinin dərinliyi bu gün də əks-səda verməkdə davam edir – o, artıq həyatda olmasa da, buraxdığı mədəni miras şübhəsizdir.

MİRZƏ ƏLƏKBƏR SABİR

Mirzə Ələkbər Sabir 30

may 1862-ci ildə Şamaxıda

anadan olub.

İbtidai təhsilini

mədrəsədə alıb. 1874-cü ildə

məşhur azərbaycanlı maarifçi

şair - satirik Seyid Əzim Şir-

vaninin qurduğu yeni tipli

məktəbə keçib. Seyid Əzim

Şirvani gələcək şairin qeyri-adi

qabiliyyətlərini görərək, onun

ilk poetik təcrübələrinə rəhbərlik edib. Sabir ilk şeirini

səkkiz yaşında yazıb.

Sabir 23 yaşında müqəddəs yerləri ziyarət etmək

bəhanəsi ilə Zaqafqaziya, İran, İraq və Orta Asiyaya

səyahətə çıxıb.

Mirzə Ələkbər Sabirin şeirləri ilk dəfə 1903-cü ildə “Şərqi

Rus” qəzetində nəşr edilib. 1903 – 1905-ci illərdə Mirzə

Ələkbər Sabir “Dəbistan”, “Zənbur”, “İrsad”, “Həqiqət” və

“Həyat” qəzet və jurnalları ilə əməkdaşlıq edib.

11 aprel 1908-ci ildə Bakı qubernatorluğu tərəfindən

təşkil edilən müəllimlik imtahanında iştirak edərək,

uğurlu nəticə əldə edib. O, Tbilisidəki Mavərayı-Qafqaz

Müsəlmanları Ruhani İdarəsi tərəfindən verilən rəsmi

şəhadətnamə ilə müəllimlik hüququ qazanıb. Lakin Qori

Seminariyasında iş düzələ bilməyib. Nəticədə, Sabir

bir müddət Şamaxıdakı məktəblərdən birində köməkçi

müəllim kimi dərs deməyə başlayıb.

1908-ci ilin sentyabr ayında Sabir hökumətin icazəsi

ilə Şamaxıda “Ümid məktəbi” adlı yeni bir məktəb açıb.

Məktəbdə Azərbaycan türkcəsi, fars dili, riyaziyyat,

coğrafiya, təbiət bilikləri, habelə Quran və şəriət

dərsləri tədris olunub. Sözügedən məktəb 1909-cu ildə

fəaliyyətini dayandırıb.

“Ümid məktəbi” fəaliyyətini dayandırdıqdan sonra,

Mirzə Ələkbər Sabir maarifçiliyə davam etmək

məqsədilə Bakıya köçüb. Burada o “Səda” qəzeti və

“Molla Nəsrəddin” jurnalı ilə sıx əməkdaşlıq edib.

Mirzə Ələkbər Sabir sağlığında əsərləri kitab şəklində

nəşr olunmayıb. 1912-ci ildə Sabirin bədii irsi həyat

yoldaşı Billurnisə xanımın təşəbbüsü, Abbas Səhhət və

Məhmudbəy Məhmudbəyovun redaktorluğu, eləcə də

ictimai ianələr hesabına “Hophopnamə” adı ilə kitab

halında nəşr edilib.

Mirzə Ələkbər Sabir 25 iyul 1911-ci ildə qaraciyər

xəstəliyi səbəbilə doğma şəhəri Şamaxıda vəfat edib.

LIBERİYA

Liberiya qərbi Afrikada yerləşən dövlətdir. Qərbdə Syerra - Leone, şərqdə Fil Dişi Sahili və şimalda Qvineya ilə həmsərhəddir. Cənubda Atlantik okeanına çıxışı var. Ölkənin paytaxtı və böyük şəhəri Monroviyadır. Rəsmi dili ingilis dilidir. Ərazisi 111369 kv. km. - dir. Əhalisinin sayı 4 937 000 nəfərdir. Pul vahidi Liberiya dollarıdır.

Tarixi: Arxeoloqların və antropoloqların tədqiqatlarına görə, XII əsrdə Liberiya ərazisinə Kpelle, Bassa, Kru, Qio və Mano tayfaları köçüb. Qəbilələrin miqrasiya prosesi 1375-ci ildə Mali İmperiyasının və 1591-ci ildə Sonqay imperiyasının (mənasir Nigeriya, Niger və Mali əraziləri) süqutundan sonra daha çox artıb.

Liberiya ərazisinə yerləşən xalqlar qonşu xalqlarla və avropalılarla ticarət prosesində aktiv iştirak ediblər.

Liberiyanın dövlətçilik tarixi 1821-ci ildə başlayıb. Həmin zaman ABŞ-nin quldarlığa qarşı mübarizə aparan cəmiyyətlərinin təşəbbüsü ilə azad edilmiş qaraadamlar Liberiya ərazisinə köçürülməyə başlayıb və 1822-ci ildə yerli qəbilə başçılarından 50 dollar qarşılığında aldıkları 13 000 kv. km-lik ərazidə “azad rəngli insanlar” (“free men of color”) məskəni yaradıblar. 1824-cü ildə sözügedən məskənlər “Liberiya” adlanıb və həmin il Konstitusiya da qəbul edilib. 1828-ci ilə məskənin tərkibinə mənasir Syerra Leone və Fil Dişi Sahilinin sahil hissələri daxil olub.

26 iyul 1847-ci ildə Liberiya Respublikası qurulub. Yeni dövlət Amerika modelini əks etdirib.

XIX əsrin sonunda Afrikanın müstəmləkə dövlətləri arasında bölünməsi nəticəsində Liberiya müstəqil dövlət olaraq qalıb.

Birinci Dünya Mühəribəsinin əvvəlində Liberiya neytral olsa da, 1917-ci ildə Almaniyaya mühəribə elan edib. Buna görə 1918-ci ildə almanlar ölkənin paytaxtı Monroviyanı bombalayblar.

İkinci Dünya Mühəribəsi başlayandan sonra Liberiya yenidən neytrallığını elan edib, lakin ölkə ərazisi ABŞ qoşunlarının Şimali Afrika ərazisinə daşınması üçün istifadə edilib. 1944-cü ildə Liberiya Almaniyaya rəsmən mühəribə elan edib.

12 aprel 1980-cı ildə Liberiya dövlət çevrilişi baş verib. 1989-1996-cı və 1999-2003-cü illərdə ölkədə iki qanlı vətəndaş müharibəsi baş verib.

Coğrafiyası: Liberiya ərazisinin böyük hissəsini alçaq dağlar və sahil düzənlikləri təşkil edir; ölkənin ən yüksək dağı 1380 m. hündürlüyündə Vuteve dağıdır. Ölkə ərazisinin 18 faizi meşəlikdir. Liberiya dəmir filizi, almaz

və qızıl ehtiyatları ilə zəngindir. Ölkə ərazisində Mano, Loffa və Setn-Pol çayları axır.

İqtisadiyyatı: Liberiya Afrikanın və dünyanın ən kasıb ölkələrindən biridir. Ölkə iqtisadiyyatının böyük hissəsini aqrar sektor təşkil edir: kənd təsərrüfatı ilə əhalinin 70 faizi məşğuldur və bu sektor ÜDM-in 36 faizini təşkil edir. Sənaye sektorunda əhalinin 8 faizi işləyir və ÜDM-in 16 faizini təşkil edir. İstehsal sənayesi zəif

inkişaf edib və əsasən xammalın ilkin emalı ilə məşğuldur. Sabun, ayaqqabı və ərzaq məhsulları istehsal edən kiçik müəssisələr var. Liberiya rezin, taxta, dəmir filizi, almaz, kakao və qəhvə ixrac edir və yanacaq, maşın, nəqliyyat avadanlığı və qida məhsullarını idxal edir.

Dövlət quruluşu: Liberiya prezident respublikasıdır. Prezident sadəcə bir müddətə - 8 illiyinə seçilə bilər. Ölkənin prezidenti Cozef Boakaidir; vitse-prezident Ceremia Kunqdur. Liberiyanın yüksək qanunverici orqanı ikipalatalı parlamentdir. Struktur baxımından Amerika Kongresinə bənzəyir.

Elm və təhsil: Liberiyanın təhsil sistemi üç pillədən ibarətdir: dövlət tərəfindən maliyyələşdirilən məktəblərdəki 6 illik ibtidai təhsil, üçillik orta təhsil və ali təhsil. Liberiya bir neçə nüfuzlu universitet fəaliyyət göstərir: Liberiya Universiteti - 1863-cü ildə təsis olunmuşdur və Qərbi Afrikada ən qədim ali təhsil müəssisələrindən biridir. 2019-cu ildə 18,753 tələbə təhsil alıb. Cuttington Universiteti - 1889-cu ildə yaradılıb və Sub-Saxara Afrikada ilk özəl, dördillik universitet olub. Afrika Metodist Episkopal Universiteti (AMEU): 1995-ci ildə təsis olunmuş və 5,000-dən çox tələbəsi vardır. Birləşmiş Metodist Universiteti (UMU) - 1998-ci ildə qurulmuş və 2016-cı ildə 9,118 tələbəsi olmuşdur .

